

X WOJEWÓDZKI KONKURS HISTORYCZNY

“Dzieci Zamojszczyzny”

PROJEKT EDUKACYJNY

„Dzieci Zamojszczyzny widziane oczyma współczesnej młodzieży”

*”Za wojnę są odpowiedzialni nie tylko ci,
którzy ją bezpośrednio wywołują, ale również ci,
którzy nie czynią wszystkiego, co leży w ich mocy,
aby jej przeszkodzić”*

Jan Paweł II

AUTORKI:

Małgorzata Drozd - nauczyciel historii

Marta Słomianowska – nauczyciel języka polskiego, plastyki i historii

PROJEKT EDUKACYJNY

„Dzieci Zamojszczyzny widziane oczyma współczesnej młodzieży”

- projekt realizowany jest od roku szkolnego 2008/2009
- adresatami projektu są uczniowie klas starszych (kiedyś 4-6, obecnie 4-8) Szkoły Podstawowej nr 7 im. A. Mickiewicza w Zamościu
- głównym celem jest przybliżenie uczniom tragicznych losów Dzieci Zamojszczyzny oraz zapoznanie z sylwetkami wybitnych postaci z naszego regionu, które ofiarnie niosły im pomoc
- dodatkowo młodzież poznaje historię regionu oraz miejsca pamięci narodowej Zamojszczyzny, ćwiczy umiejętność wyszukiwania informacji w różnych źródłach, kształtuje postawę patriotyzmu oraz odpowiedzialności społecznej

PROJEKT EDUKACYJNY

„Dzieci Zamojszczyzny widziane oczyma współczesnej młodzieży”

Realizacja działań w ramach projektu odbywa się we współpracy z licznymi instytucjami oraz placówkami oświatowymi takimi jak:

- Muzeum Zamojskie w Zamościu
- Młodzieżowy Dom Kultury
- Zamojski Dom Kultury
- Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu
- Związkiem Byłych Więźniów Politycznych
- IPN Oddział w Lublinie
- Związkiem Harcerstwa Polskiego
- Komendą Hufca w Zamościu
- ŚZŻAK Oddział w Zamościu
- Galeria BWA w Zamościu
- Kołem Przewodników Terenowych PTTK im. Róży i Jana Zamoyskich w Zamościu

Sposoby realizacji projektu

- Sporządzanie gazetek ściennych

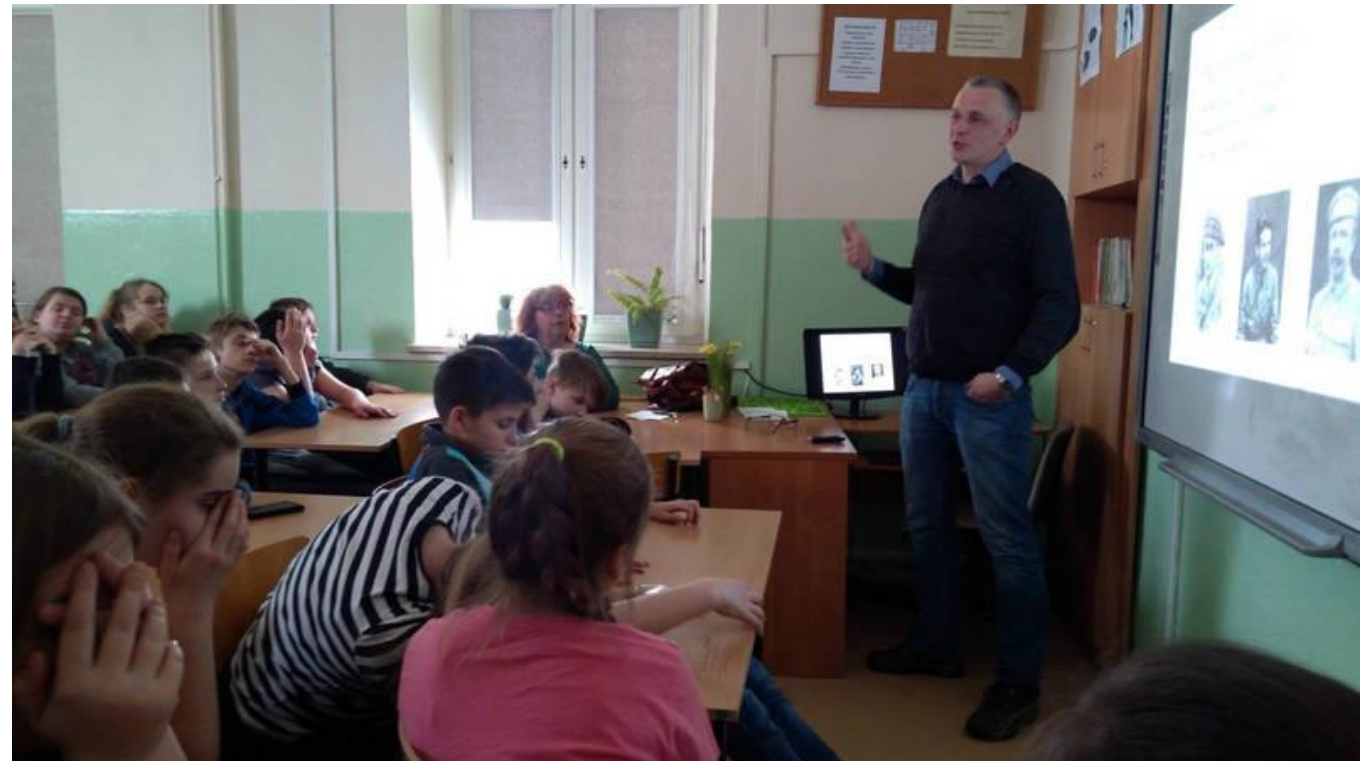
- Lekcje muzealne

Sposoby realizacji projektu

- Lekcje historii, języka polskiego, plastyki, godziny wychowawcze, koła zainteresowań

- Spotkanie z ciekawymi ludźmi

Sposoby realizacji projektu

- Wykonywanie prac plastycznych

Jakub Nizioł kl.VII b

Dzieci Zamojszczyzny – pamięć utrwalona świadomością

Dzieci Zamojszczyzny to określenie dotyczące dzieci mieszkających na Zamojszczyźnie, które podczas II wojny światowej objęto przymusowymi wysiedleniami w celu założenia tam nowych osad dla ludności etnicznie niemieckiej z innych krajów Europy. Według szacunków historyków Niemcy wysiedlili z Zamojszczyzny ponad 30 tysięcy dzieci w czasie Akcji Zamość, która trwała zaledwie kilka miesięcy, od końca listopada 1942 do marca 1943 roku.

Ofiarami niemieckich planów padli mieszkańcy Zamojszczyzny, leżącej w dystrykcie lubelskim Generalnego Gubernatorstwa. Od 27 listopada 1942 roku do 15 sierpnia 1943 roku setki polskich wsi (w powiatach: biłgorajskim, hrubieszowskim, tomaszowskim i zamojskim) zostało brutalnie spacyfikowanych, a ich mieszkańcy - siłą wypędzeni z domów i segregowani jak rzeczy. Na spakowanie „bagażu podręcznego” mieli zaledwie kilka minut. Ładowano ich do nieocieplanych wagonów i przewożono do obozów przejściowych, gdzie decydowano o ich dalszym losie.

Pierwszy obóz powstał w Zamościu, w dotychczasowym obozie dla jeńców sowieckich. Baraki były drewniane, część bez okien i podłóg. W środku piętrowe prycze, palenisko. Wszawica, brud, głód. Wśród najsłabszych – dzieci i starców – panowała duża śmiertelność. Załoga terroryzowała więźniów. Dla członków podziemia wydzielono osobne baraki, ogrodzone drutem kolczastym. W osobnym baraku przetrzymywano tych, którzy mieli zostać wywiezieni do Auschwitz.

W obozie w Zamościu dokonywano pierwszego rozdzielania rodzin: oddzielano mężczyzn od kobiet i dzieci, chociaż często zdarzało się, że pierwsza segregacja odbywała się już w wysiedlanych miejscowościach – ze względów bezpieczeństwa, ponieważ Niemcy obawiali się, że mężczyźni mogą bronić bliskich. Po przybyciu do obozów w Zamościu albo Zwierzyńcu następowała selekcja, według kryteriów tzw. rasy aryjskiej. Co najmniej kilka tysięcy dzieci (z Zamojskiej Ziemi) o blond włosach, niebieskich oczach, „właściwej” czaszce czy długości kończyn odbierano rodzicom i przeważnie wysyłano do Łodzi, albo też bezpośrednio do Niemiec, trafiały tam do specjalnych ośrodków o

- Pisanie prac literackich

Sposoby realizacji projektu

- Organizacja dla zamojskich szkół „Biegu Dzieci Zamojszczyzny” we współpracy z Komendą Hufca w Zamościu

- Wystawienie dla mieszkańców Zapścia montażu słowno – muzycznego „O dzieciach, które nie miały szansy dorosnąć”

Sposoby realizacji projektu

- Organizacja Sejmiku Samorządów Uczniowskich Szkół Podstawowych Miasta Zamościa na temat „My – Świat, Dorośli” poświęconego znajomości Konwencji Praw Dziecka

Sposoby realizacji projektu

Organizacja

Wojewódzkiego Konkursu Historycznego „Dzieci Zamojszczyzny”

HONOROWY PATRONAT
PREZYDENTA MIASTA ZAMOŚĆ
KURATORA OŚWIATY w LUBLINIE
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ w LUBLINIE

oraz

ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ OKRĘG ZAMOŚĆ

PATRONAT MEDIALNY - KATOLICKIE RADIO ZAMOŚĆ

Wojewódzki Konkurs Historyczny „Dzieci Zamojszczyzny”

- Adresowany jest do uczniów klas 4-8 szkół podstawowych województwa lubelskiego
- Organizowany jest we współpracy z Muzeum Zamojskim oraz Kołem Przewodników Terenowych PTTK im. Róży i Jana Zamoyskich
- Odbywa się w trzech kategoriach: praca plastyczna, praca literacka oraz test wiedzy historycznej

Wojewódzki Konkurs Historyczny „Dzieci Zamojszczyzny”

Za stronę merytoryczną konkursu odpowiada **pani Maria Rzeźniak** – starszy kustosz Muzeum Zamojskiego i przewodnicząca Koła Przewodników Terenowych PTTK im. Róży i Jana Zamojskich

Wojewódzki Konkurs Historyczny „Dzieci Zamojszczyzny”

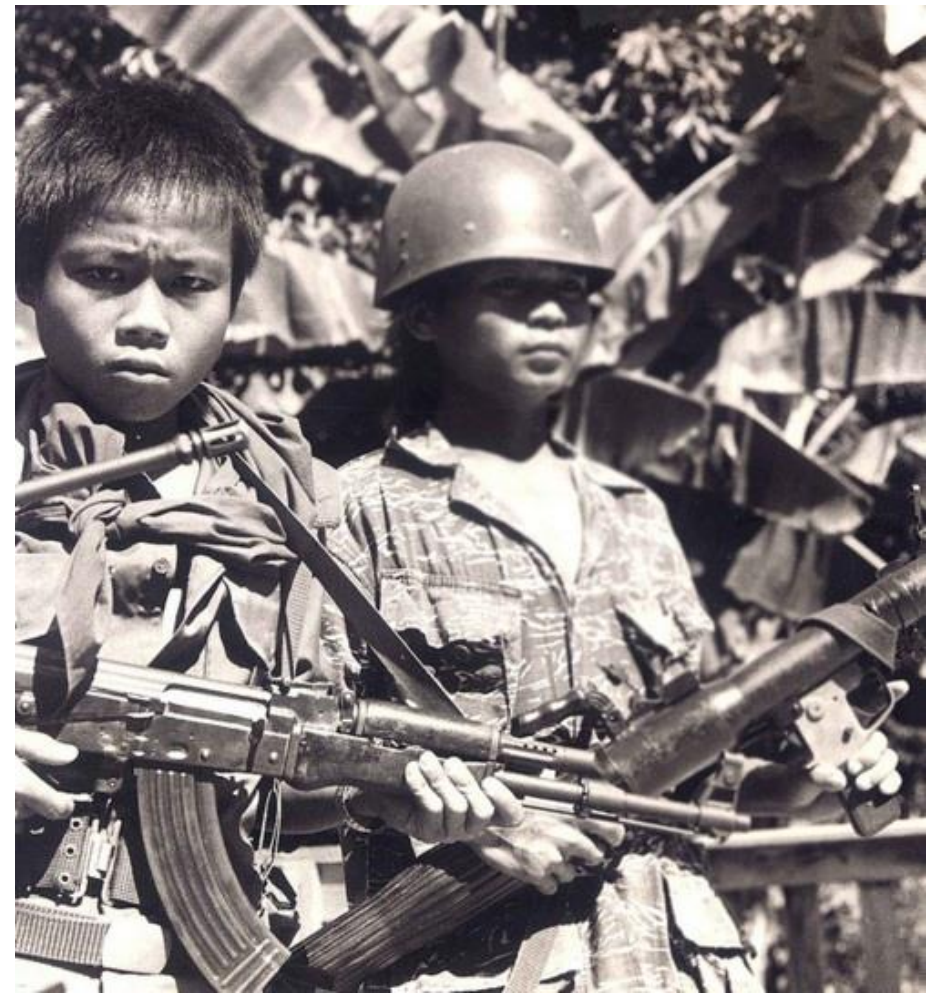
Konkurs ma charakter żywej lekcji historii, jest krótką wycieczką po miejscach związanych z tematyką konkursu

Każdego roku jest inny motyw przewodni np.

2010

„Dzieci wojny – bohaterowie złych czasów”

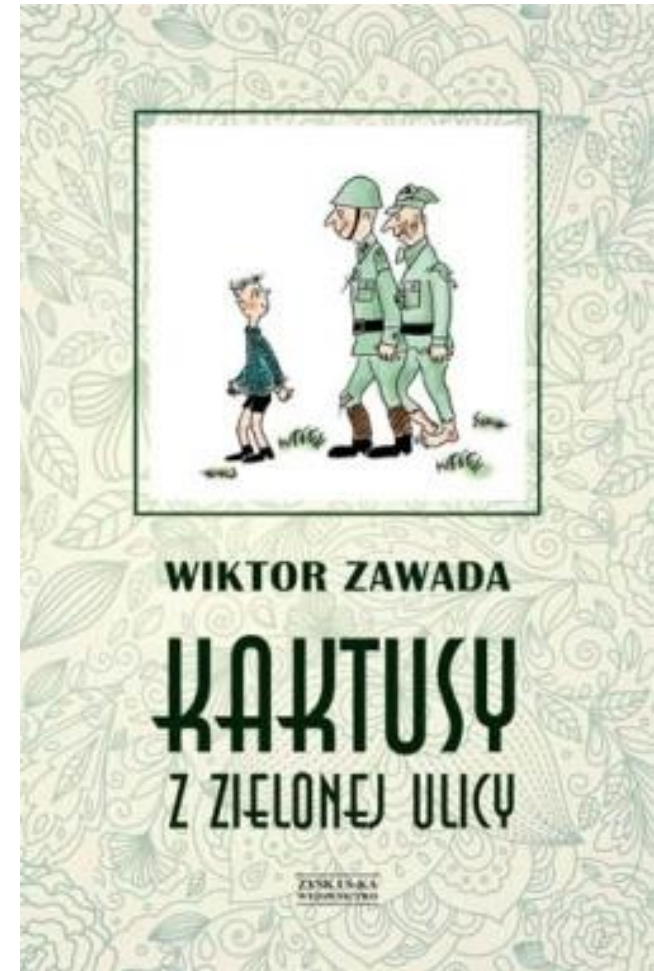

2012

„Odeszłaś od nas – wierna swej Ojczyźnie”
o Grażynce Kierszniewskiej

2011 i 2016

„Kaktusy z Zielonej Ulicy” Wiktora Zawady

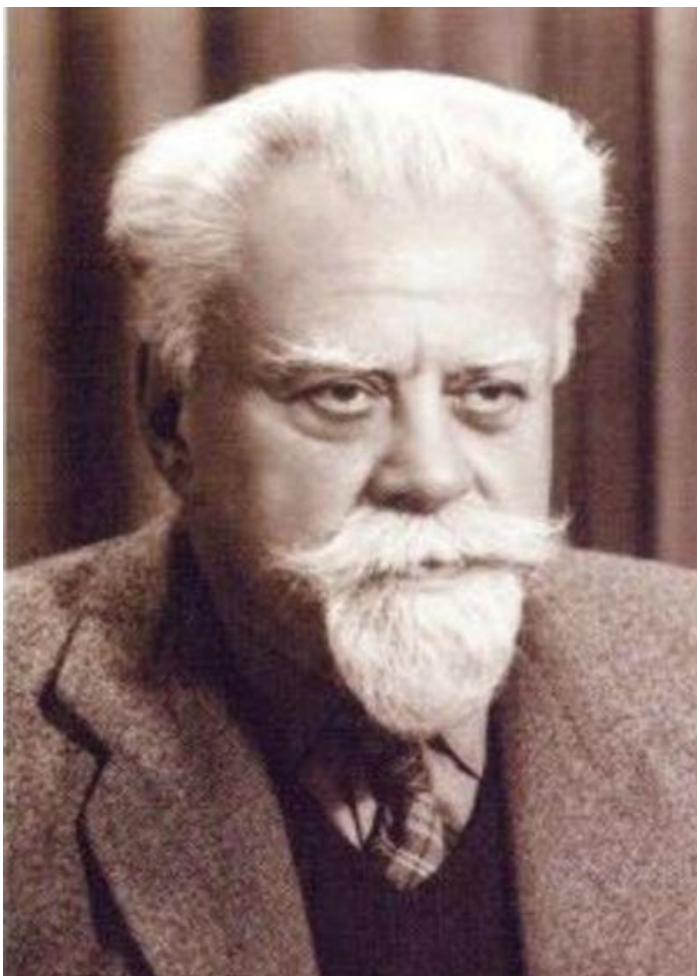

2015

„Róża Zamowska – Anioł Dobroci”

2017

„Siostry – Dzieciom”
O Siostrach Franciszkankach
Misjonarkach Maryi

2018

Zygmunt Klukowski
„Dziennik z lat okupacji”

Temat X edycji konkursu:

„Dzieci Zamojszczyzny. Los dzieci w relacjach źródłowych”

Zapowiedź

W ostatnich dniach Gestapo rozpoczęło nową falę terroru w formie masowych łaparek rzeźwiny ludzi oraz brania i rozstrzelania zakładników, jak to miało miejsce w Warszawie w dniach 13 i 14.X. 1943 r.

Polacy nie dadzą się zastraszyć taką bezmyślną a okrutną akcją. W odwet za tego rodzaju akty terroru — zostaną wykonane dodatkowe uderzenia dywersyjne i represyjne.

KIEROWNICTWO WALKI PODZIEMNEJ

Warszawa, 15.X.1943 r.

Komunikat Nr. 18

Dnia 2.X.1943 r. w godzinach rannych w Warszawie obok gmachu Gestapo przy Al. Szucha został zastrzelony kierownik wydziału walki z sabotażem i dywersją, kapitan Gestapo **Lechner**.

KIEROWNICTWO WALKI PODZIEMNEJ

Warszawa, 16.X.1943 r.

SAMOÓBRONA I ODWET

Od 1 września 1939 r. trwają bez przerwy działania wojenne polsko-niemieckie. Na morzach, w powietrzu i na ziemi. Za granicami i w Kraju. Walka w Kraju toczy się w ramach ogólnopolskich planów wojennych, a obecny jej okres — jest okresem walki partyzanckiej. Nie czas jeszcze na powstanie, nie czas na masowe działania partyzanckie. Okres walk obecnych jest okresem samoobrony i przeciwo-terroru.

Dla celów samoobrony i przeciwo-terroru Sily Zbrojne w Kraju: 1. tępią bestialskich niemieckich oprawców oraz organizatorów terroru okupanckiego;

2. niszcza zdrajców i szpiegów; 3. stosują akty odwetu za masowe zbrodnie niemieckie; 4. wyzwalają więźniów politycznych; 5. walczą z kolonizacją niemiecką; 6. przeprowadzają specjalnie nakazane zadania wojkowe.

Skuteczność tych akcji samoobrony i przeciwo-terroru jest oczywista: zglądzie nie bestialskiego sadysty lub jakiejś szpiclowskiej kanalii — chroni setki polskich rodzin; akcje przeciwkolonizacyjne powstrzymały masowe wysiedlenia; przeciwo-terror w licznych wypadkach spowodował mniej zwycięzcy stosunek okupanta do gnieźnionej ludności. Walka obecna, ograniczona do samo-

MŁODZIEŻ

Młodzież jest szczególnie ważnym czynnikiem polskiego życia narodowego. Jest gwarancją naszej przyszłości, nadzieją naszej wielkości.

Rozumie to wróg. To też jego akcja, godząca w młodzież, jest szczególnie konsekwentna i wszechstronna. Wyczerpuje wszelkie możliwości niszczenia szkolnictwa, łapania na roboty nastawione przedewszystkiem na młodzież, pośpieszne i bezwzględne niemieckie młodzieży w Polsce zachodniej itd.

Prócz ciarów, jakie celowo godzą w młodzież ze strony wroga, — nie mniej groźne są spustoszenia zadawane przez samo zjawisko wojny. Badania wykazują ogromny wzrost chorób — szczególnie płuc i serca — jako skutek towarzyszącej wojnie niedziwy oraz obowiązków ponad siły i siły. Okres młodości ulega skurczeniu — cięciary życia powodują, że młodzież szybciej doświadcza. Obserwowany w czasie wojny zanik wartości moralnych powoduje fałszywe zjawisko „kulturalnego odwrotu”. Dobra duchowe i hasła wysiłku moralnego tracą na znaczeniu. Wszelkowiednie panować zaczyna etyka ułtylaryzmu.

Oczywiście — prócz ujemnych daje się wśród młodzieży stwierdzić także zjawiska dodatnie. Wzrasta praktyczność w życiu, rzeczowość w myśleniu, odwołanie na rzecz rodziny. Jeśli chodzi o poziom ideowy i o wartość charakterów — to biorąc rzecz najogólniej sędzić można, że w najcięższych masach młodzieży poziom ten ulega obniżeniu. Natomiast

szczyty młodzieży przechodzą dziś we wszystkich warstwach społecznych okres tak silnego napięcia ideowego, tak bezgranicznego oddania Polsce, organizują z takim rozmachem pracę nad sobą — że pozostawienie im mogą pokoleń niepoprzednie.

Ponieważ młodzież jest bodaj najważniejszą siłą polską w przyszłość — podstawowym obywatelom społeczeństwa jest wychowanie do młodzieży przykroci, pomocieli, troskliwej dłoń. Apeliujemy o to do pracodawców i zarządców zmin, do kierowników instytucji opiekuńczych i społecznych, do nauczycielstwa i kierowników organizacji niepodległościowych.

Ale także zwracamy się i do was, młodzi. To, czego od was oczekujemy, wymaga, to jest:

1. Charakter.
2. Zdrowie i sprawność fizyczna.
3. Kształcenie się w obranym zawodzie.
4. Służba w szeregach.

Kolejność wymienionych wymagań jest starannie przemyślana i sądzimy, że zrozumiecie doniosłe konsekwencje takiego właśnie uszeregowania. Podkreślamy, że nam chłodny rachunek, celowość rozkładu sił oraz planowanie nie na doraźną chwilę — lecz na długi dystans. I o ile podłość jest najmowniejszą siłą tylko swoją osobą i uchyłanie się od współdziałania z Polską walczącą — o tyle zaniedbywanie pracy nad sobą, nad swym charakterem, umysłem

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

Gdy się chce wyłomaczyć dzieciom istotę dnia 11 Listopada — używa się często porównania: „Dzień ten — jest Dniem Imienin Polski”. Porównanie to jest tak obrazowe, że zatrzymamy się przy nim.

Tegoroczne „imieniny” Polski — czwarte pod okupacją — są tak samo ciężkie i ponure jak trzy poprzednie. Ale, chociaż setki tysięcy rodzin polskich przechodzi wciąż przez straszliwe katusze męczeństwa, ponieważ i niedziwy — to jednak dla całego Narodu **czwarty rok okupacji jest nieco łatwiejszy niż lata poprzednie**. Okupant, przemęczony wojną, rozproszony po Europie, przytłoczony nawalem katastrofalnych trosk — nie ma już odwagi, możliwości i czasu przeprowadzania np. przesiedleń całych prowincji. **Najgorsze już mamy w Kraju poza sobą**.

Tegoroczne „imieniny imieninowe” — jakże, Polska dostaje — są znacznie cenniejsze od prezentów z lat poprzednich. A więc — **ostateczne zatamowanie ofensywny postawy Niemiec**, czego symbolem staje się Stalingrad; wolno przypuszczać, że Rzesza Niemiecka do wielkiej akcji zaczepnej nie będzie już zdolna ani tej zimy, ani przyszłej wiosny, ani przyszłego lata. Drugim wspaniałym prezentem — jest nadawczy pomyślny początek brytyjskich działań wojennych w Egipcie oraz nieoczekiwana, ze współczesnym rozmachem, przeprowadzona **inwazja amerykańska na francuską Afrykę Północną**. Prezent trzeci otrzymaliśmy od... pana Goebbelsa, Ministra Propagandy Rzeszy, który w „Das Reich” z 8 listopada umieścił artykuł

pod bardzo znaczącym tytułem: **„Niemcy stoją przed próbą”**; w artykule tyra niema mowy o laskawicach i zwycięstwach, jest zato mowa o narzekaniach i klątwach w społeczeństwie niemieckim na wojnę oraz jest apel do narodu niemieckiego tej inniej więcej treści: jeśli nie zdobędziecie się na wielką, nakazaną przez wypadki powstanie, — zginięcie. Stan naszych sił zbrojnych poczynił też znaczny postęp. W Skoczku mamy już nie parę brygad strzeleckich — lecz **Korpus pancerzy**. Na wachodzie — nie wojsko wynędzniałych, świeżo zwolnionych z obozów ludzi, wojsko bez broni, sprzętu, bez butów — lecz **dobrze wyekwipowaną i dobrze uzbrojoną Armię Środkowego Wschodu**. O stanie polskich Sił Zbrojnych, w Kunspracji — trudno jest pisać, wolno natomiast stwierdzić jedno: w stosunku do lat poprzednich — **duży postęp**.

W redakcji Biul. Inf. brak jest proroków i przepowiadaczy, nie możemy więc zapowiedzieć, że tegoroczne święto Niepodległości będzie naprawdę ostatnim pod okupacją. Lecz opierając się na znajomości położenia u wrogów i sprzymierzonych — mamy podstawę aby stwierdzić: Listopad 1942 jest znaku nie lepszy od listopada 1939, 1940, 1941. Oddaj już **każdy miesiąc na stępną będzie lepszym od każdego miesiąca poprzedniego**.

Kryzys Drugiej Wojny Światowej nastąpił w październiku 1941 r. Od tego czasu linia powrodoń Polski i jej sprzymierzonych idzie nieustannie w górę. W górę pod coraz ostrzejszym kątem.

Szkoły, które towarzyszą nam od początku:

- Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Złójcu
nauczyciel – **Małgorzata Magryta**
- Szkoła Podstawowa im. I. Mościckiego w Skierbieszowie
nauczyciel – **Ewa Nogas**
- Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Majdanie Wielkim
nauczyciel – **Grażyna Kawalec**

DZIĘKUJEMY!

Nasi Mistrzowie, czyli Najlepsi z Najlepszych

Nasi Mistrzowie, czyli Najlepsi z Najlepszych

Nasi Mistrzowie, czyli Najlepsi z Najlepszych

Dziękujemy za osobiste zaangażowanie

- Pani Marii Rzeźniak - starszemu kustoszowi Muzeum Zamojskiego i przewodniczącej Koła Przewodników Terenowych PTTK im. Róży i Jana Zamojskich
- Pana Sławomirowi Zawiślakowi – Posłowi Ziemi Zamojskiej oraz Prezesowi SZŻAK Oddział w Zamościu
- Pani Małgorzacie Bzówce – Wiceprezydentowi Miasta Zamość
- Pani Agnieszce Jaczyńskiej – Zastępcy Dyrektora Szkół Społecznych im. Unii Europejskiej w Zamościu
- Pani Annie Kicie - Kierownikowi Wydziału Informacyjnego i Czytelni Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu
- Pani Monice Bździuch – nauczycielowi bibliotekarzowi Biblioteki Pedagogicznej w Zamościu
- Pani Jolancie Puźniak – Głęb – pracownikowi merytorycznemu Muzeum Zamojskiego w Zamościu
- Pani Monice Chomickiej - pracownicy Przedsiębiorstwa Wielobranżowego BUDMAT Sp. J.

Mecenat nad tegorocznym konkursem sprawowali

- Urząd Miasta Zamość
- ŚZŻAK Oddział w Zamościu
- IPN Oddział w Lublinie
- Muzeum Zamojskie w Zamościu
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe BUDMAT Sp. J.
- Rada Rodziców Szkoły Podstawowej nr 7 w Zamościu
- Sklep Papierniczy Kredka w Zamościu
- LHS w Zamościu

X WOJEWÓDZKI KONKURS HISTORYCZNY

“Dzieci Zamojszczyzny”

Wystawa prac

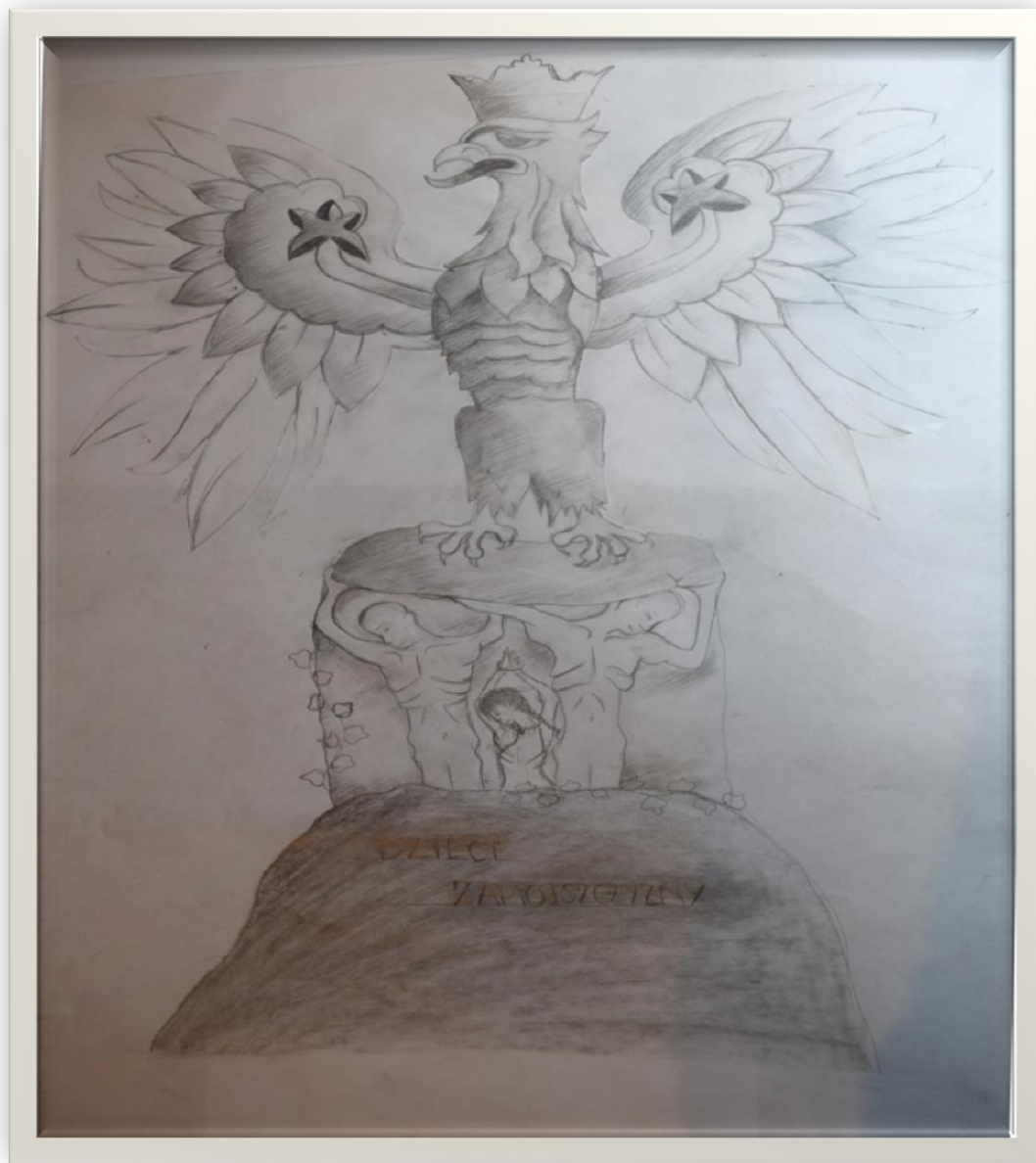
Nagroda główna
Katarzyna Gąsianowska

Szkoła Podstawowa nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi im. A. Mickiewicza w Zamościu

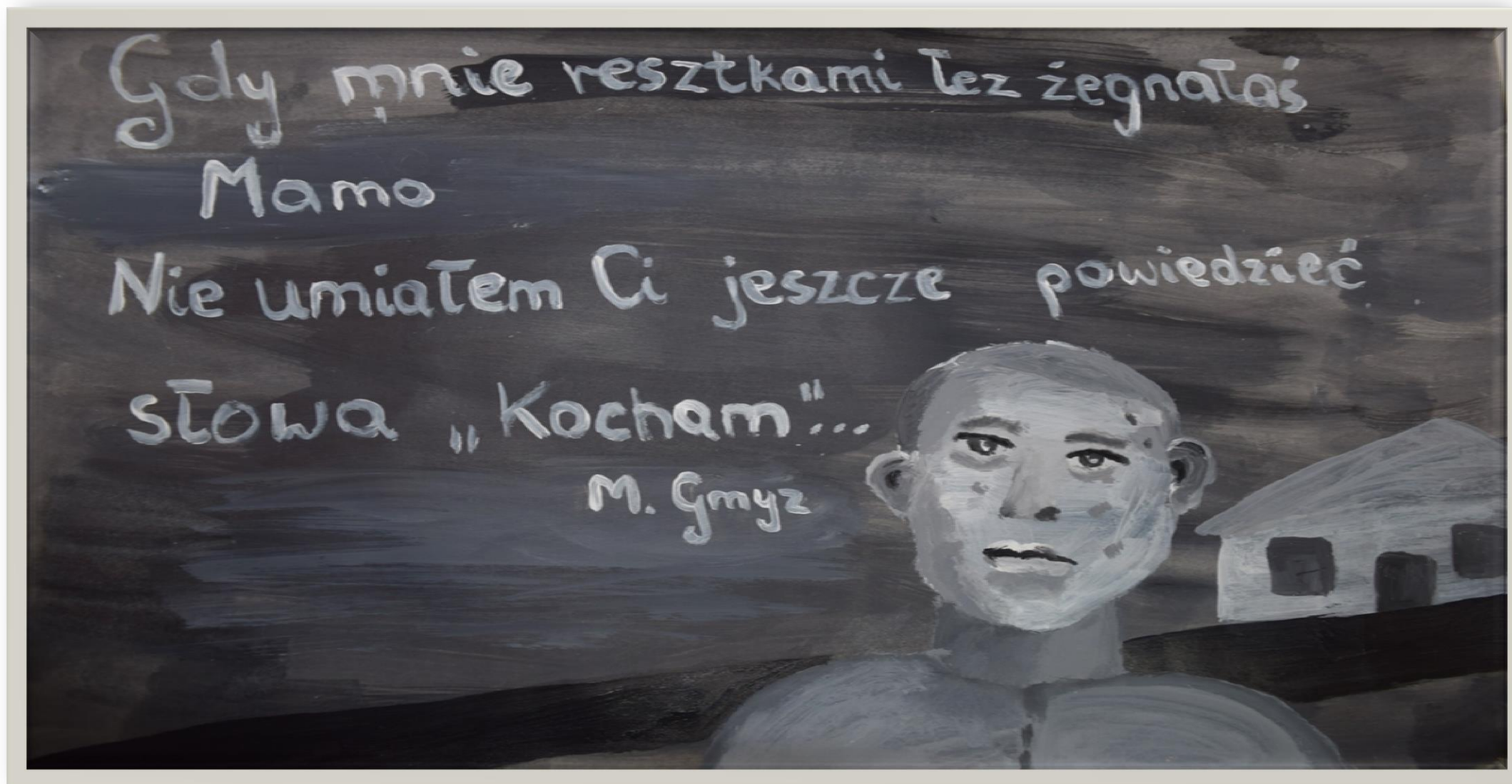
Wyróżnienie
Kaya Perehubka

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bolesława Prusa w Hrubieszowie

Wyróżnienie
Julia Horoch

Szkoła Podstawowa nr 6 im. Szymona Szymonowica w Zamościu

Anna Skrzypik

Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Złotcu

Julia Herbin

Szkoła Podstawowa nr 6 im. Szymona Szymonowica w Zamościu

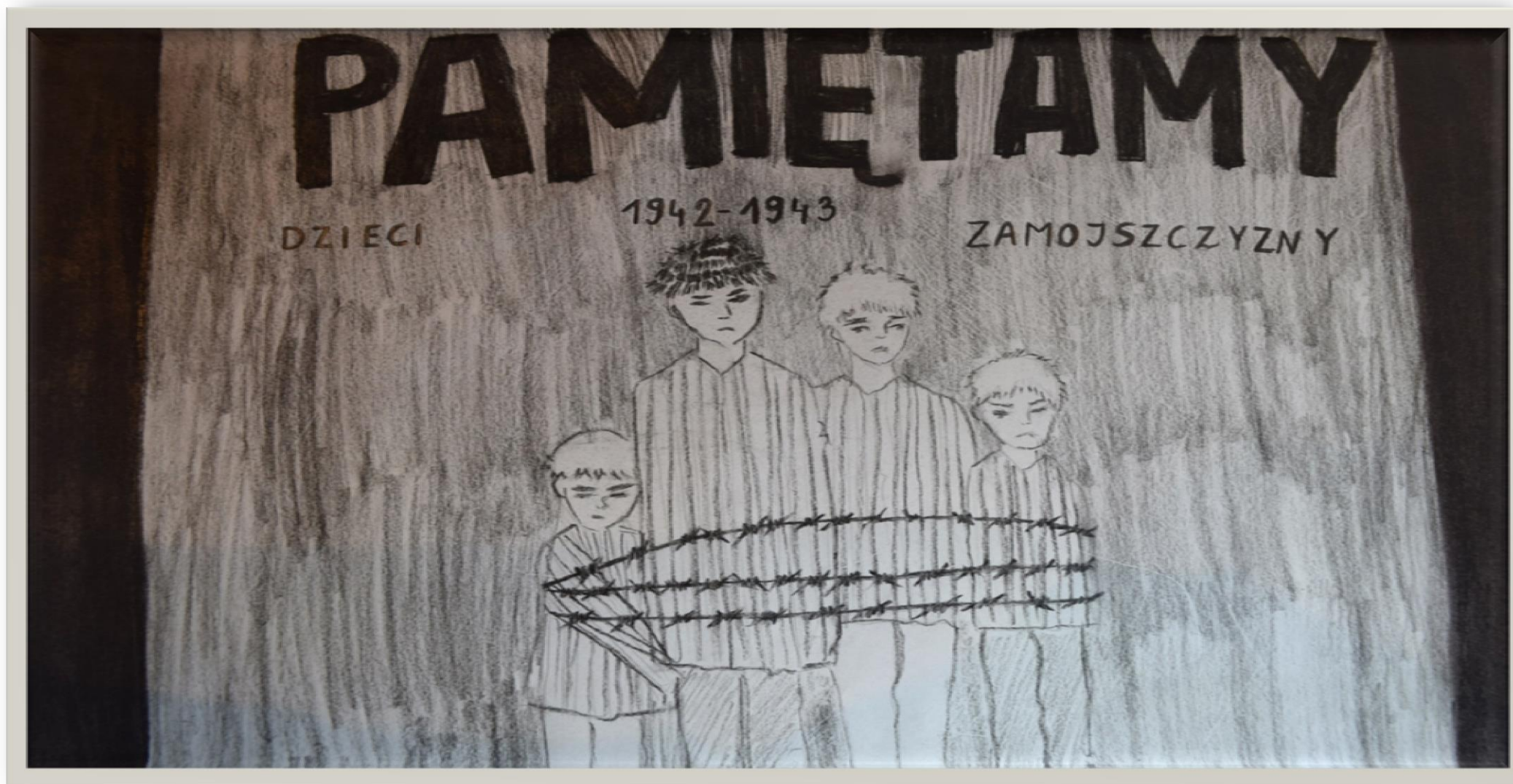
Daria Tymczak

Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Złójcu

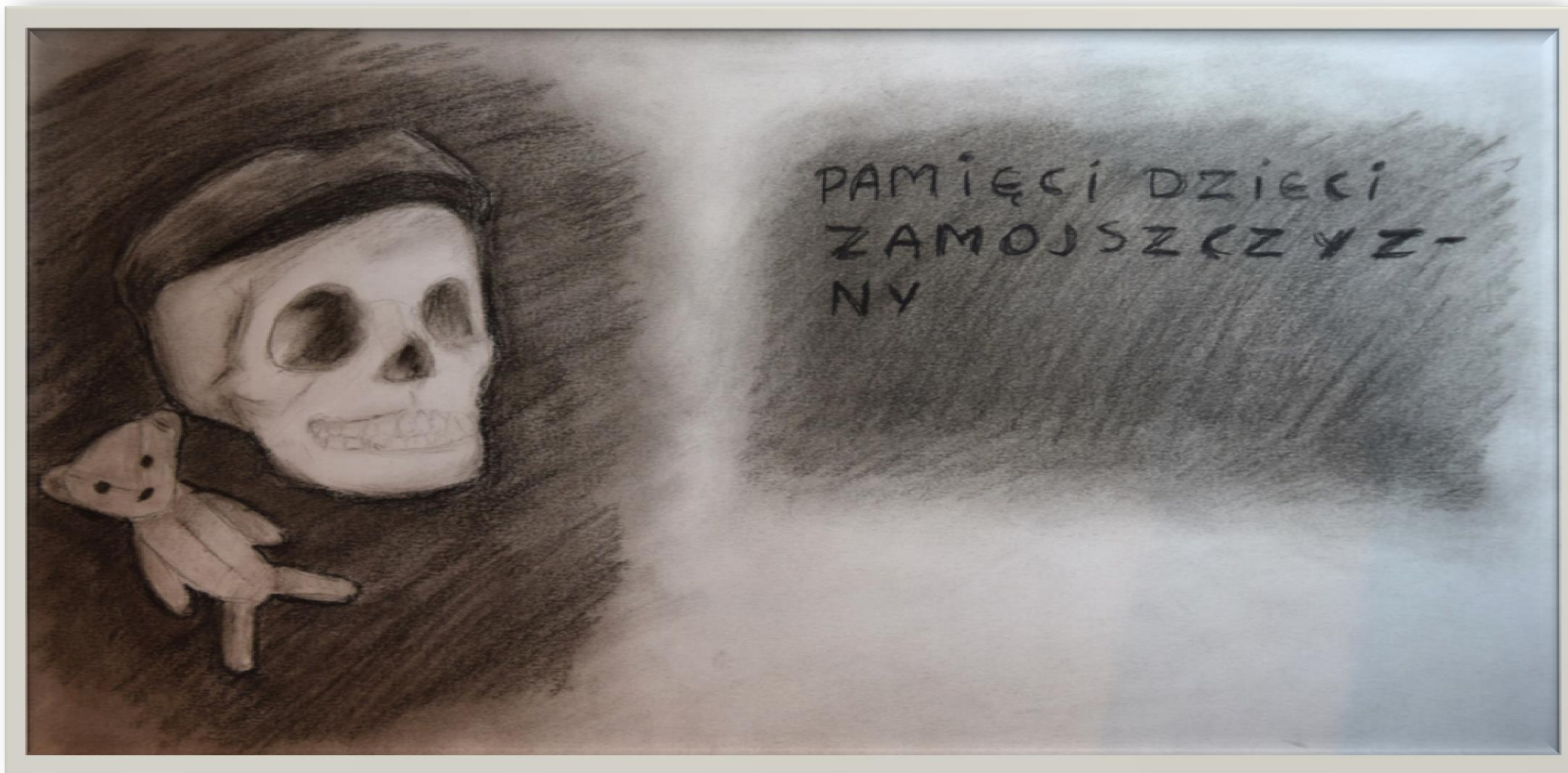
Wiktoria Czajkowska

Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Skierbieszowie

Amelia Jałowiecka

Szkoła Podstawowa nr 6 im. Szymona Szymonowica w Zamościu

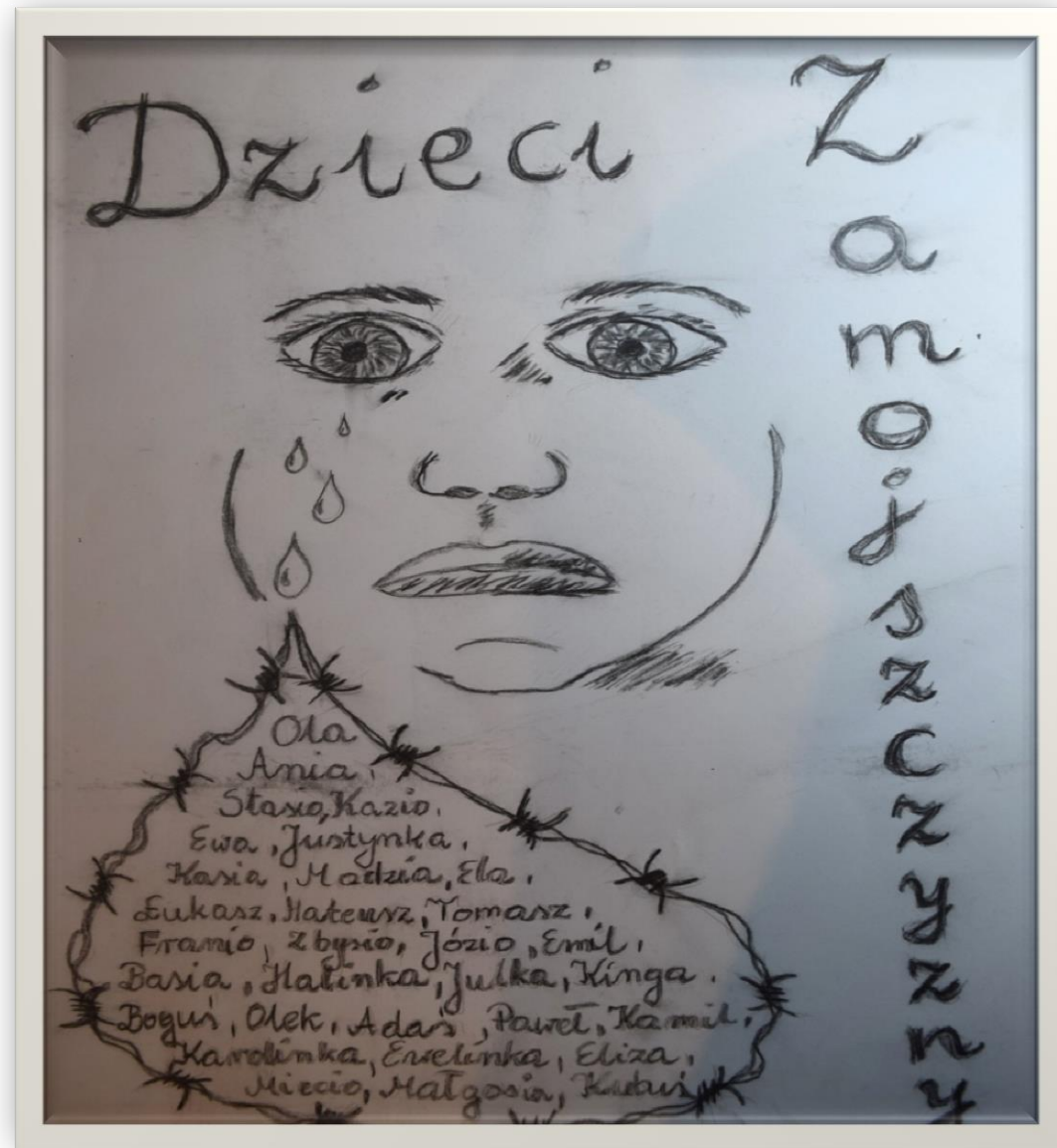
Kamila Sznajdrowicz

Szkoła Podstawowa nr 6 im. Szymona Szymonowica w Zamościu

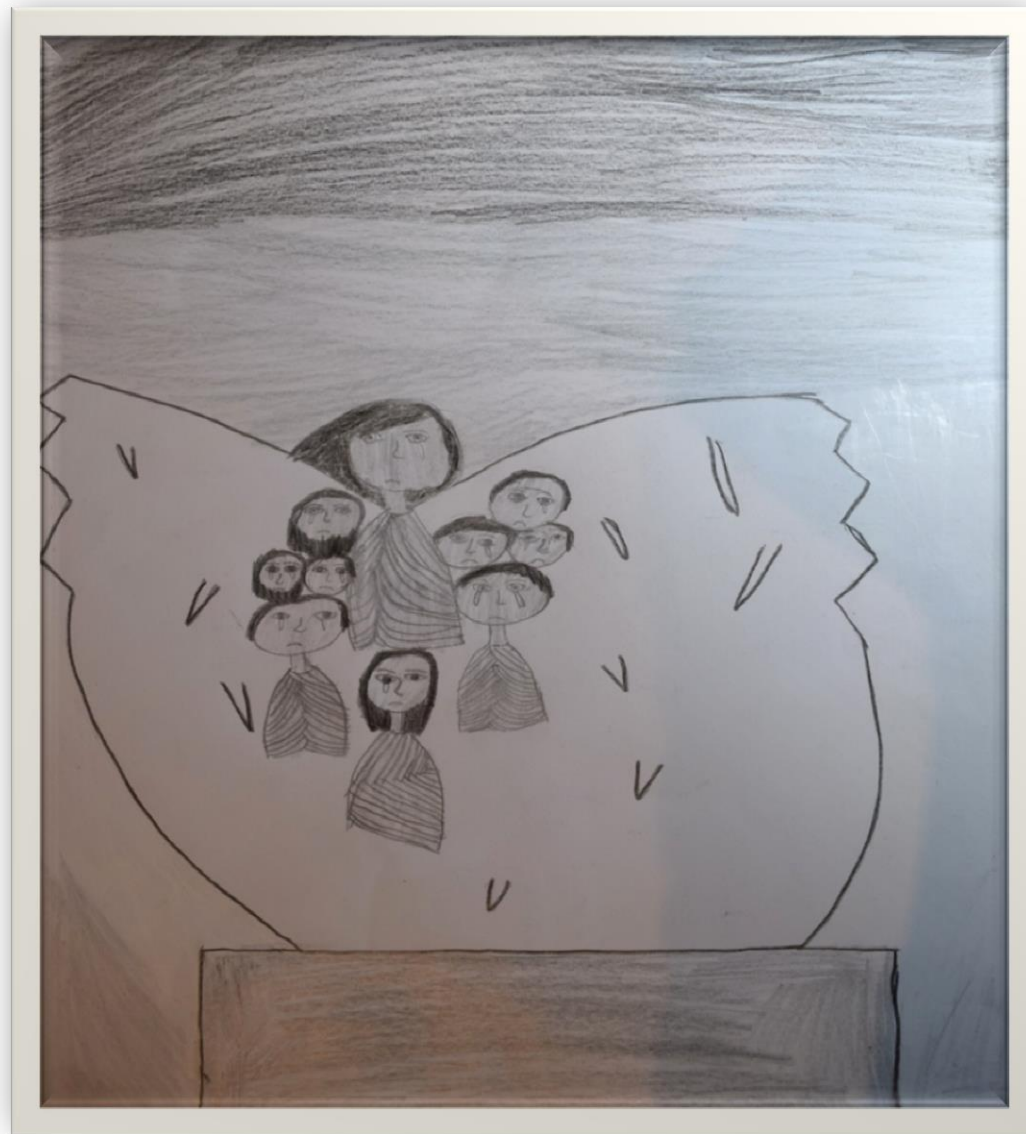
Wiktoria Maziarz

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bolesława Prusa w Hrubieszowie

Krystian Kunicki

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Elizy Orzeszkowej w Zamościu

Emilia Daniłowicz

Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Złójcu

Rafał Rajtak

Szkoła Podstawowa im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Majdanie Wielkim

Amelia Binda

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Elizy Orzeszkowej w Zamościu

Zuzanna Skrzypik

Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Złójcu

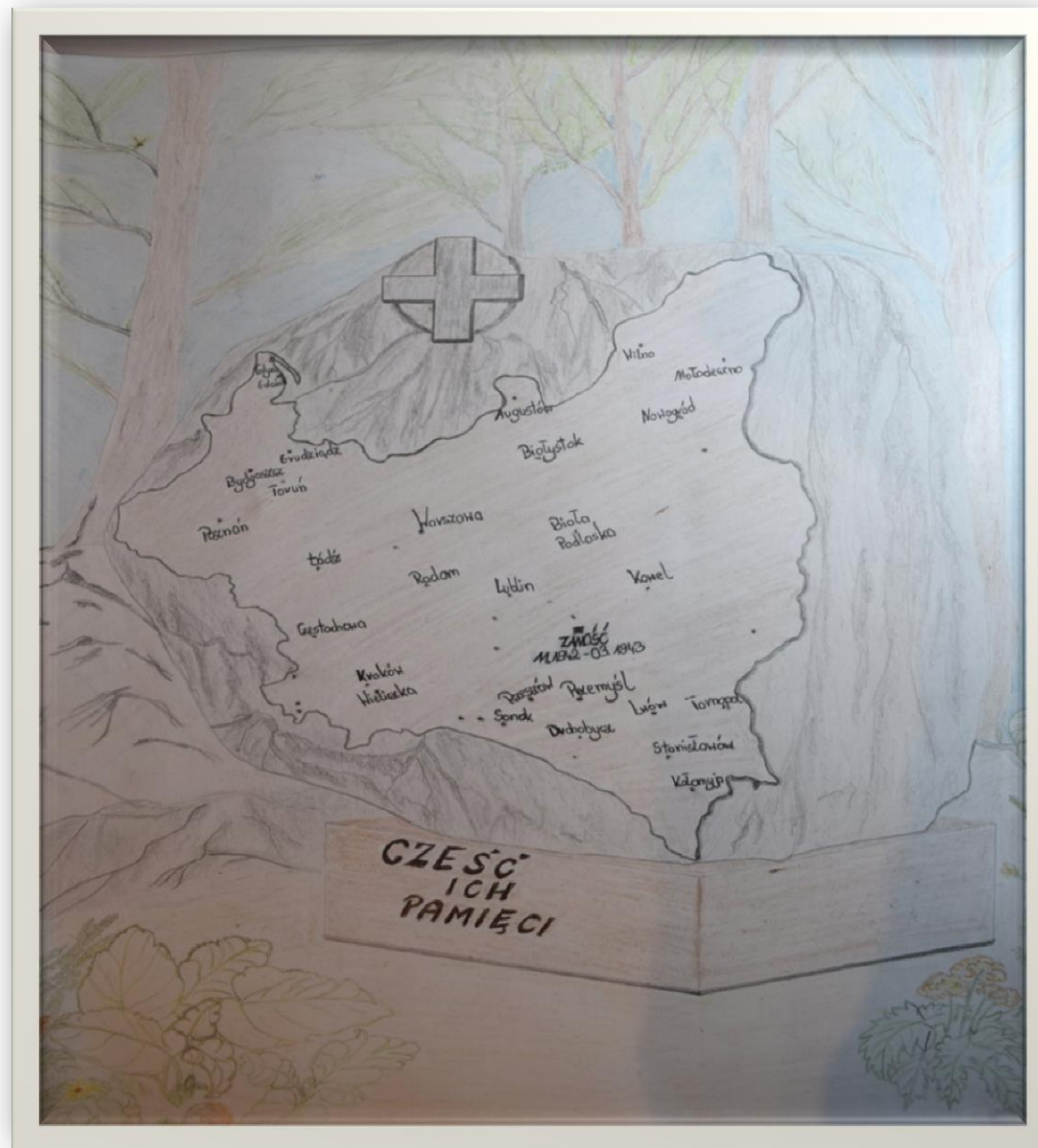
Katarzyna Wiśniewska

Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Skierbieszowie

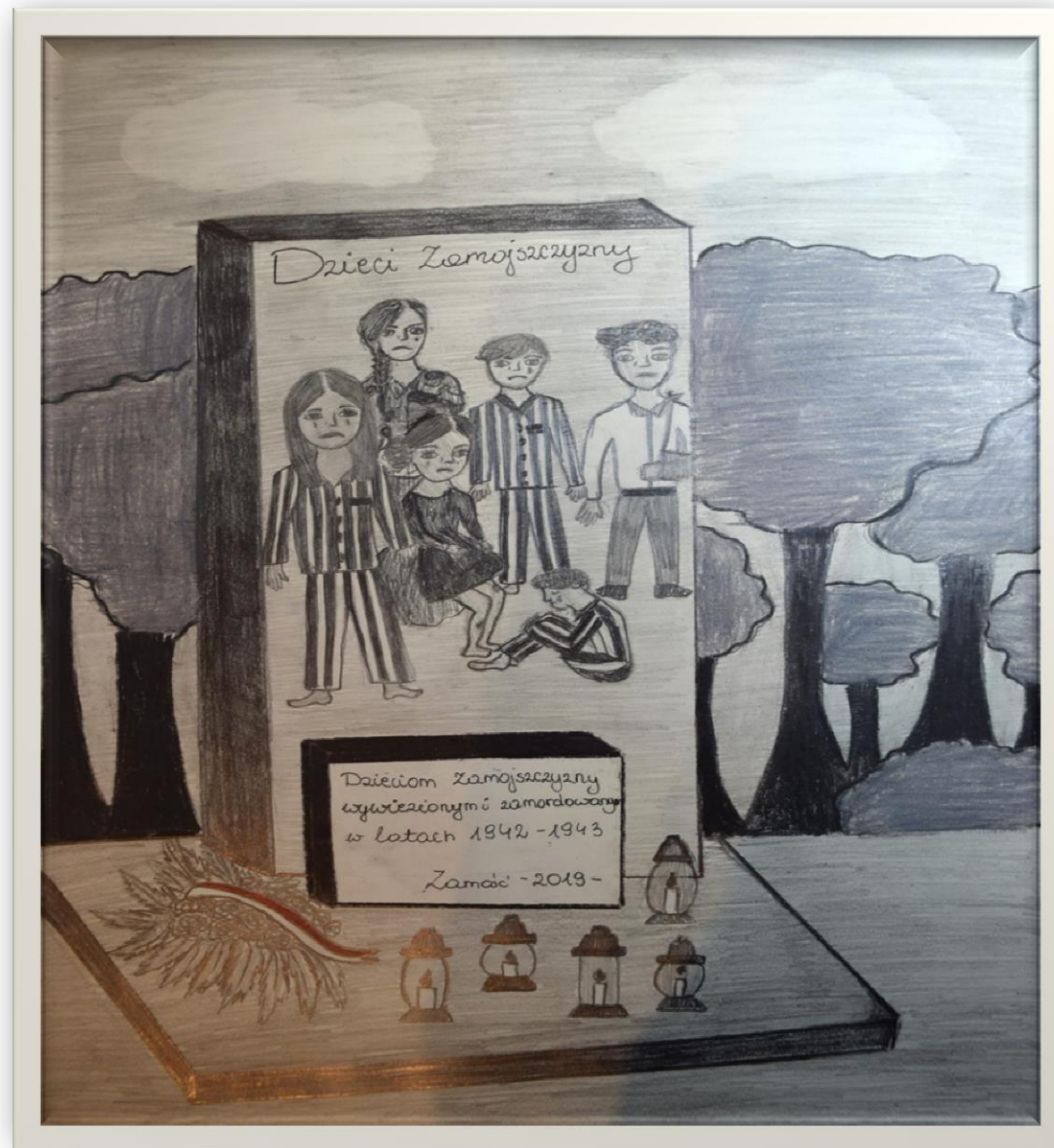
Daria Smutniak

Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Złójcu

Paweł Lackowski

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bolesława Prusa w Hrubieszowie

Paula Tarnowska

Szkoła Podstawowa nr 6 im. Szymona Szymonowica w Zamościu